

KLAGANDE

1. Albagården AB, 559051-2728

Ombud: Mikael Rendahl
Upphandlingsjuristen i Sverige AB
Box 1241
131 28 Nacka Strand

MOTPARTER

Se bilaga A

Ombud: Advokat Maria Lidbom
Advokatfirman LA Partners Aktiebolag
Box 487
201 24 Malmö

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Malmös dom den 24 november 2017
i mål nr 6657-6701-17, se bilaga B

SAKEN

Offentlig upphandling

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

Kammarrättens interimistiska beslut upphör därmed att gälla.

YRKANDEN M.M.

*Albagården AB och Tuvelund yrkar att målen återförvisas till
förvaltningsrätten för prövning i sak, alternativt att kammarrätten*

bestämmer att upphandlingen får avslutas först efter rättelse eller att upphandlingen ska göras om. Klagandena anför följande.

Meddelandet den 13 april 2017 är ett beslut som, i motsats till tidigare beslut, innebär att klagandena inte kommer att få ingå avtal och att de upphandlande myndigheterna i stället kommer att ingå avtal med annan leverantör. Detta innebär att det tidigare tilldelningsbeslutet ändrats eller hävts. Meddelandet är därmed ett nytt tilldelningsbeslut och det innebär att begäran om överprövning har kommit in i rätt tid. Beslutet är överklagbart eftersom det har negativ rättslig verkan för klagandena. Ett annat synsätt strider mot klagandenas rätt till överprövning enligt rättsmedelsdirektivet. Av lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, förkortad LOU, följer att varje beslut som har fattats om att sluta ett ramavtal eller att tilldela ett kontrakt ska betraktas som ett nytt beslut om tilldelning som kan bli föremål för rättslig prövning. En annan ordning skulle innebära att upphandlande myndigheter kan ändra ett redan meddelat tilldelningsbeslut på ett otillbörligt sätt och till nackdel för specifika leverantörer utan möjlighet till överprövning. Det är inte fråga om en avtalsrättslig situation, eftersom något avtal inte ingåtts. Omständigheten att aktuell situation uppstått efter sista anbudsdag medför inte att LOU saknar tillämplighet. Efterforskningar som en upphandlande myndighet gör i syfte att kontrollera om obligatoriska krav enligt förfrågningsunderlaget är uppfyllda är en del av anbudsprövningen. Att Albagården AB registrerades efter sista anbudsdag påverkar inte bolagets talerätt. Bolaget var registrerat vid tidpunkten för tilldelningsbeslutet den 13 april 2017. Bolaget har haft intresse av att tilldelas kontrakt i upphandlingen.

De upphandlande myndigheterna anser att överklagandet ska avslås och anför följande.

Det är den enskilda firman Tuvelund som lämnat anbud i upphandlingen. Albagården AB registrerades först efter anbudstidens utgång. Att Tuvelund

är part i målet visar dessutom att Tuvelund inte har upphört eller ombildats till ett aktiebolag. Albagården AB kan därmed inte anses ha övertagit Tuvelunds rättsliga ställning. Det innebär att Albagården AB saknar talerätt.

Den information som skickades till Tuvelund den 13 april 2017 är inte ett överprövningsbart beslut och har inte påverkat giltigheten av det tilldelningsbeslut som meddelades anbudsgivarna den 22 september 2016. Det är fortfarande tilldelningsbeslutet den 22 september 2016 som är det gällande. Ansökan har därmed kommit in för sent. Ändrade omständigheter som endast rör en viss anbudsgivares förutsättningar att uppfylla ett visst kontraktsvillkor innebär inte att ett nytt tilldelningsbeslut har fattats. Det meddelande som skickades är en civilrättslig avtalstillämpning avseende kontraktsvillkoren och inte ett beslut som kan prövas enligt LOU. Det aktuella kravet i förfrågningsunderlaget var ett krav som inte behövde vara uppfyllt vid anbudsinlämnandet och som därmed inte påverkat utvärderingen. Ingen annan anbudsgivare har tilldelats kontrakt i stället för Tuvelund, eftersom alla anbudsgivare som uppfyllt kraven i upphandlingen tilldelats kontrakt. I sak kan konstateras att Tuvelund inte uppfyllt alla skalkrav i upphandlingen och inte har lidit eller riskerat att lida någon skada.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Albagården AB:s talerätt

Kammarrätten gör samma bedömning som förvaltningsrätten. Överklagandet i den del som avser Albagården AB:s talerätt ska därför avslås.

Frågan i målet

Frågan i målet är därmed om det meddelande som skickades till Tuvelund den 13 april 2017 är ett beslut som kan överprövas enligt LOU.

Rättslig reglering

Av 9 kap. 9 § första stycket LOU framgår att en upphandlande myndighet snarast möjligt skriftligen ska underrätta anbudssökandena och anbudsgivarna om de beslut som har fattats om att sluta ett ramavtal eller att tilldela ett kontrakt och om skälen för besluten. I underrättelsen ska myndigheten ange den period under vilken avtal enligt 16 kap. 1 § inte får ingås (avtalsspärr).

Av 16 kap. 4 § LOU framgår att allmän förvaltningsdomstol efter ansökan av en leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada får överpröva en upphandling Enlig 6 § samma kapitel får en upphandling inte överprövas efter det att avtal har slutits mellan den upphandlande myndigheten och en leverantör

Enligt 16 kap. 11 § LOU ska en ansökan om överprövning av en upphandling ha kommit in till förvaltningsrätten före utgången av en sådan avtalsspärr som avses i samma kapitel 1 eller 3 §.

Av 16 kap. 20 § LOU framgår att ett annat rättsmedel vid offentlig upphandling är skadestånd. En förutsättning för skadestånd är att den upphandlande myndigheten inte har följt bestämmelserna i LOU.

Kammarrättens bedömning

Av bestämmelserna i LOU följer att en upphandling är avslutad när en upphandlande myndighet har tecknat ett giltigt kontrakt. Om en avtalsspärr löper måste dock en ansökan om överprövning ha kommit in till förvaltningsrätten senast innan avtalsspärren har löpt ut. Annars upphör möjligheten att överpröva upphandlingen. Det gäller oavsett om myndigheten har tecknat kontrakt.

Av utredningen framgår att de upphandlande myndigheterna skickade en underrättelse om tilldelningsbeslut den 22 september 2016, varpå en

avtalsspärr löpte till och med den 3 oktober 2016. Genom beslutet antogs Tuvelunds anbud. Den 13 april 2017 meddelades Tuvelund via e-post att avtal inte kommer att tecknas, eftersom Tuvelund inte startat sin verksamhet inom den tidsram som angetts i förfrågningsunderlaget. Frågan är därmed om meddelandet den 13 april 2017 är ett nytt beslut om tilldelning, med konsekvensen att en ny avtalsspärr ska gälla i förhållande till det beslutet.

Ett tilldelningsbeslut är resultatet av den utvärdering av leverantörer och anbud som sker enligt bestämmelserna i LOU. Det finns inget generellt hinder mot att en upphandlande myndighet ställer upp obligatoriska krav i förfrågningsunderlaget som ska infrias vid en senare tidpunkt än anbudsutvärderingen.

Av förfrågningsunderlaget i den aktuella upphandlingen framgår att det var möjligt att lämna anbud avseende verksamheter som planerades att starta inom ett år efter sista anbudsdag. Kammarrätten anser att endast frågan om anbudsgivarna avsett att starta verksamheten inom angiven tid är en del av den utvärdering som är relevant vid prövningen av frågan om tilldelning av avtal enligt LOU. I förfrågningsunderlaget anges också att frågan om villkoret uppfyllts i rätt tid prövas efter tilldelningsbeslut och att bristande uppfyllelse leder till hävning. Kravet får därför närmast ses som ett kontraktsvillkor. Om avtal hade ingåtts hade en bristande uppfyllnad av det kravet inte kunnat överprövas av allmän förvaltningsdomstol. Att villkoret blev tillämpligt innan de upphandlande myndigheterna fått möjlighet att ingå ett bindande avtal är inte skäl för en annan bedömning. Meddelandet den 13 april 2017 är därmed inte ett tilldelningsbeslut i LOU:s mening.

Den fråga som återstår är om meddelandet är något annat beslut som kan överprövas av allmän förvaltningsdomstol.

Av rättspraxis framgår att varje åtgärd som vidtas av en upphandlande myndighet i samband med en offentlig upphandling och som kan ha rättslig

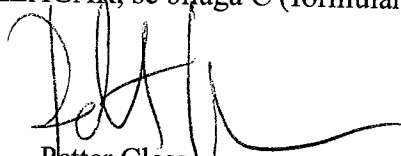
verkan är ett beslut som kan bli föremål för överprövning, oberoende av om denna åtgärd vidtas inom ramen för ett formellt upphandlingsförfarande eller inte (se t.ex. EU-domstolens dom i mål C-26/03, Stadt Halle).

EU-domstolens tolkning av vad som är ett överklagbart beslut utgår från ordalydelsen i relevanta bestämmelser samt syftet att säkerställa tillgången till effektiv och skyndsam prövning av alla beslut som kan innebära en överträdelse av gemenskapslagstiftningen om offentlig upphandling (se Stadt Halle, p. 28 och 29). Enligt rättsmedelsdirektivet ska medlemsstaterna införa möjligheten att undanröja olagliga beslut, vilket inbegriper undanröjande av diskriminerande tekniska, ekonomiska eller finansiella specifikationer i anbudsinfördran, kontraktshandlingarna eller något annat dokument som avser tilldelningsförfarandet (se artikel 2.1 b i Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/66/EG av den 11 december 2007 om ändring av rådets direktiv 89/665/EEG och 92/13/EEG vad gäller effektivare förfaranden för prövning av offentlig upphandling).

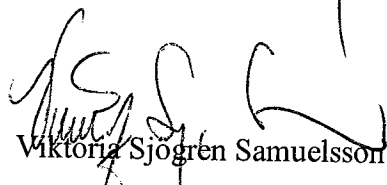
Kammarrätten anser att de upphandlande myndigheternas meddelande den 13 april 2017 kan ha rättslig verkan för Tuvelund. Av det som har anförts ovan följer dock att meddelandet inte är ett beslut som avser tilldelningsförfarandet, vilket enligt gemenskapsrätten är en gräns för upphandlingsreglernas tillämplighet avseende överprövning. Förvaltningsrätten har därför haft fog för att avvisa också Tuvelunds ansökan om överprövning. Det innebär att överklagandet ska avslås även i denna del.

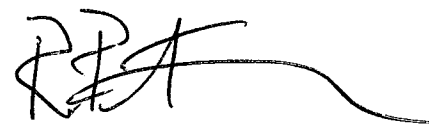
HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga C (formulär 9).

Petter Classon

Viktoria Sjögren Samuelsson
referent

Roger Petersson

/Ida Sandell

MOTPARTER

Alvesta kommun
Bjuvs kommun
Bromölla kommun
Burlövs kommun
Båstads kommun
Eslövs kommun
Falkenbergs kommun
Halmstads kommun
Helsingborgs stad
Hylte kommun
Hässleholms kommun
Höganäs kommun
Hörby kommun
Höörs kommun
Klippans kommun
Kristianstads kommun
Kävlinge kommun
Laholms kommun
Landskrona stad
Lessebo kommun
Ljungby kommun
Lomma kommun
Lunds kommun

Malmö stad
Markaryds kommun
Osby kommun
Perstorps kommun
Simrishamns kommun
Skurups kommun
Staffanstorps kommun
Svalövs kommun
Svedala kommun
Tingsryds kommun
Tomelilla kommun
Trelleborgs kommun
Uppvidinge kommun
Varbergs kommun
Vellinge kommun
Växjö kommun
Ystads kommun
Älmhults kommun
Ängelholms kommun
Åstorps kommun
Örkelljunga kommun
Östra Göinge kommun

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I MALMÖ
Avdelning 1

DOM
2017-11-24
Meddelad i Malmö

Mål nr
6657-6701-17

1

SÖKANDE

1. Albagården AB, 559051-2728
2. Tuvelund, [REDACTED]

Ombud för båda: juristen Mikael Rendahl
Upphandlingsjuristen i Sverige AB
Box 1241
131 28 Nacka Strand

MOTPARTER

Se bilaga 1

Ombud för motparterna: advokaten Maria Lidbom
Advokatfirman LA Partners Aktiebolag
Box 487
201 24 Malmö

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
förkortad LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar Albagårdens AB:s talan.

Förvaltningsrätten avvisar Tuvelunds ansökan om överprövning.

Förvaltningsrätten förordnar att det interimistiska beslutet den 26 juni 2017
inte längre gäller.

Dok.Id 395921

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 4522	Kalendegatan 6	040-35 35 00	040-97 24 90	måndag–fredag
203 20 Malmö		E-post: forvaltningsrattanimalmo@dom.se		08:00–16:00
		www.forvaltningsrattanimalmo.dom.se		

BAKGRUND

Albagården AB (Albagården) begärde den 19 maj 2017 överprövning avseende en upphandling som Kommunförbundet Skåne (Kommunförbundet) har gjort på uppdrag av ett flertal kommuner (Behandling, utredning om omvårdnad vid HVB-hem för barn och unga 0-20 år och deras familjer. Skåne, Kronoberg och Halland 2016 – IFO 15/22). Förvaltningsrätten avvisade Albagårdens ansökan om överprövning som för sent inkommen genom beslut den 13 juni 2017 (mål 5113-5344-17, 5655-5659-17 och 5905-5912-17). Rättidsprövningen gjordes i förhållande till det tilldelningsbeslut som meddelades den 16 augusti 2016.

Albagården överklagade förvaltningsrättens avvisningsbeslut. Kammarrätten i Göteborg upphävde därefter genom beslut den 21 juni 2017 (mål nr 3280-3324-17) avvisningsbeslutet och återförvisade målen till förvaltningsrätten för vidare handläggning. Kammarrätten anförde därvid bl.a. följande. Bolagets begäran om överprövning avser inte beslutet den 16 augusti 2016 utan upphandlande myndighets besked den 13 april 2017, enligt vilket avtal inte kommer att tecknas med Albagården. Förvaltningsrätten borde därför ha prövat om beskedet den 13 april 2017 är ett överprövningsbart beslut och, i så fall, om begäran kommit in i rätt tid i förhållande till detta.

Förvaltningsrätten har den 26 juni 2017 förordnat interimistiskt att motparterna inte får ingå avtal innan något annat har bestämts.

YRKANDEN, INSTÄLLNING OCH VAD PARTERNA ANFÖR

Sökandena

Albagården yrkar att upphandlingen får avslutas först efter rättelse varigenom en ny utvärdering ska göras varvid bolagets anbud inte ska

förkastas. Under handläggningen i förvaltningsrätten har Albagården uppgett att den förda talan även avser Tuvelund som lämnat anbud i upphandlingen.

Företaget Tuvelund som lämnade anbud i upphandlingen har ombildats till Albagården AB. Hela Tuvelunds verksamhet har således övergått till att bedrivas i aktiebolagsform. Det är alltså fråga om en hel företagsöverlåtelse och inte en överlåtelse av ett specifikt avtal. Överlåtelsen har dessutom gjorts och meddelats före det att tilldelningsbeslut fattades.

Kommunförbundet har inte invänt mot informationen Tuvelund lämnat till förbundet om ändring av bolagsform, vilket gjort att Tuvelund utgått från att verksamheten kunnat startas upp i Albagården AB. Det får anses uppenbart att Tuvelund inte velat riskera förlora tilldelning genom att byta bolagsform. Kommunförbundets passivitet har inneburit att förbundet svikligt förlett bolaget att starta upp verksamheten i fel företag så att anbudet kan förkastas samt göra det vid en tidpunkt då Tuvelund omöjligen kan hinna starta upp verksamheten istället.

Det strider mot transparens- och likabehandlingsprincipen att svikligt förloda en anbudsgivare i att vidta fel åtgärder. Dessutom åligger det en upphandlande myndighet enligt såväl LOU som förvaltningslagen att besvara inkomna frågor från enskild som rör myndighetens verksamhet, bl.a. frågor rörande pågående upphandling. Det har således enligt lag ankommit på Kommunförbundet att ge Tuvelund ett entydigt svar på bolagets önskemål om byte av bolagsform.

Om Albagården inte kan tilldelas avtal ska verksamheten fortsatt bedrivas i Tuvelund, vilket har varit avsikten för det fall Kommunförbundet inte skulle acceptera byte av bolagsform. Eftersom det ännu inte har gått ett år från det att tilldelningsbeslutet fattades har Tuvelund fortfarande möjlighet att starta

upp verksamheten inom föreskriven tid. Därmed har det saknats grund för att utesluta Tuvelund på grund av såväl begäran om att ändrad bolagsform som att av att verksamheten ännu inte startats.

Genom tilldelningsbeslut från 2016 har Tuvelund kvalificerats och tilldelats kontrakt i upphandlingen. Genom e-postmeddelande den 13 april 2017 lämnades Tuvelund besked om att avtal inte kommer att tecknas då kraven i förfrågningsunderlaget inte är uppfyllda. Det besked som Kommunförbundet ger den 13 april 2017 innebär att Kommunförbundet inte kommer att ingå avtal med bolaget. Tuvelund anser att det besked som Kommunförbundet lämnar i e-postmeddelandet utgör en underrättelse enligt 9 kap. 9 § LOU. Att Kommunförbundet har skickat en annan underrättelse tidigare med annan innebörd föranleder ingen annan bedömning eftersom varje beslut som innehåller upplysningar av den innebörd som avses i 9 kap. 9 § LOU är att betrakta som ett nytt beslut som kan bli föremål för rättslig prövning. Bestämmelserna i 9 kap. 9 § LOU tar inte enbart sikte på det första beslutet. Senare beslut som avser frågan som regleras i 9 kap. 9 § LOU omfattas givetvis också. Någon annan tolkning går inte att göra av varken ordalydelsen eller förarbetena. En annan ordning skulle leda till att Tuvelund saknar möjlighet att få sin sak prövad i domstol. Det skulle också medföra att upphandlande myndigheter skulle kunna ändra redan meddelade tilldelningsbeslut på ett otillbörligt sätt och till nackdel för specifika leverantörer utan att det kan bli föremål för överprövning. Den aktuella upphandlingen är alltjämt pågående.

Det följer av EU-domstolens praxis att alla beslut eller viljeyttringar från en upphandlande myndighets sida ska kunna bli föremål för överprövning under förutsättning att de har någon faktisk verkan. Kommunförbundets beslut den 13 april 2017 måste således kunna bli föremål för överprövning.

Det torde vara ostridigt i målet att Kommunförbundets e-postmeddelande den 13 april 2017 inte innehåller någon upplysning under vilken tid avtalspärren gäller. På grund av detta har Tuvelunds ansökan kommit in i rätt tid. Eftersom tilldelningsbeslutet inte utgör något bindande avtal och något avtal ännu inte har tecknats är det inte fråga om ett avtalsrättsligt förhållande.

Kommunförbundet har efter att tilldelningsbeslut fattats kommit fram till att Tuvelund inte uppfyller ett ska-krav i förfrågningsunderlaget varför förbundet har fattat ett nytt beslut genom e-postmeddelandet till bolaget. Med anledning av detta saknas det grund för Kommunförbundets inställning att det inte är ett nytt tilldelningsbeslut utan en civilrättslig fråga. Att Tuvelund frångått sin tilldelning har i allra högsta grad rättsverkningar. Att dra tillbaka ett beslut om att tilldela ett kontrakt kan inte definieras som information eller dialog angående tolkning av avtal.

Kommunförbundet

Albagården registrerades som bolag den 15 februari 2016. Sista anbudsdagen i upphandlingen var den 29 januari 2016. Albagården har därmed aldrig kunnat lämna anbud i upphandlingen.

Enligt 16 kap. 4 § LOU är det endast en leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada som kan begära överprövning av en upphandling. Begreppet leverantör förutsätter att det är fråga om någon som i vart fall haft för avsikt att lämna anbud i en specifik upphandling. Albagården kan omöjligen anses ha haft för avsikt att lämna anbud i upphandlingen då bolaget inte fanns vid sista anbudsdagen. Albagården saknar därmed talerätt.

Kommunförbundet har inte godkänt att Albagården AB tagit över Tuvelunds anbud. Enbart den omständigheten att en anbudsgivare under upp-

handlingen anmäler att man avser ändra bolag innebär inte att ett sådant övertagande har godkänts eller ens är möjligt utifrån de upphandlingsrättsliga principerna.

Informationen som skickades till Tuvelund den 13 april 2017 utgör inte ett beslut som går att överpröva enligt LOU eller som har rättslig verkan. Informationen innebär inte någon ändring av det tilldelningsbeslut som meddelades 2016. Informationen är just endast information om ett avtalsvillkor. Informationen innebär inga rättsverkningar enligt LOU. Informationen innehåller endast uppgifter om ett specifikt avtalsvillkor och att det föreligger grund för omedelbar hävning av avtalet, vilket därför medför att det saknas anledning att ingå avtalet. Att informera, eller föra en dialog, med vinnande leverantör om tillämpning av avtalsvillkor utgör inte ett brott mot LOU. Den till Tuvelund ställda informationen utgör inte ett beslut inom ramen för LOU som kan prövas i en överprövningsprocess. Frågan rör avtalsstillämpning och är därför en fråga som i sådant fall ska prövas inom ramen för en tvistemålsprocess vid allmän domstol.

Det aktuella villkoret 1.2.16 i förfrågningsunderlaget är ett avtalsvillkor som ska vara uppfyllt vid en viss tidpunkt (ett år efter sista anbudsdag). Det är således inte fråga om något krav som måste vara uppfyllt vid anbudsinlämnande eller som gått att kontrollera vid utvärderingen. Det aktuella avtalsvillkoret har därmed varken påverkat utvärderingen eller kvalificeringen och det kan inte användas för att utesluta någon anbudsgivare.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Bestämmelser m.m.

I målet är lagen (2007:1091) om offentlig upphandling tillämplig, se punkten 4 i övergångsbestämmelserna i lagen (2016:1145) om offentlig upphandling.

En upphandlande myndighet ska enligt 1 kap. 9 § LOU behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 16 kap. 4 och 6 §§ framgår att förvaltningsrätten kan pröva om en upphandlande myndighet har brutit mot någon bestämmelse i lagen, och på talan av en leverantör som lidit eller kan komma lida skada, besluta att en upphandling ska göras om eller få avslutas fört sedan en rättelse gjorts.

Enligt 9 kap. 9 § första stycket LOU ska en upphandlande myndighet snarast möjligt skriftligen underrätta anbudssökandena och anbudsgivarna om de beslut som har fattats om att sluta ett ramavtal eller att tilldela ett kontrakt och skälen för besluten. I underrättelsen ska myndigheten ange den period under vilken avtal enligt 16 kap. 1 § inte får ingås (avtalsspärr).

I förarbetena anges att underrättelsen om tilldelningsbeslutet utlöser avtalsspärren enligt 16 kap. 1 § men om underrättelse inte uppfyller lagens krav börjar avtalsspärren inte att löpa (prop. 2009/10:180 s.338).

Enligt 16 kap. 11 § LOU ska en ansökan om överprövning av en upp-

handling ha kommit in till förvaltningsrätten före utgången av en sådan avtalsspärr som avses i 1 § samma kapitel.

Förvaltningsrättens bedömning

Har Albagården talerätt?

Det är ostridigt i målet att Albagården har registrerats som aktiebolag först efter det att sista dagen för att lämna anbud i upphandlingen har passerat.

Av 16 kap. 4 § LOU framgår att en leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada kan begära överprövning av en upphandling. En förutsättning för att en leverantör ska ha rätt att få en viss upphandling överprövad är att denne har eller har haft ett intresse av att tilldelas kontrakt i samma upphandling (jfr Högsta förvaltningsdomstolens dom den 10 november 2017 i mål nr 4876-16).

Mot bakgrund av att Albagården över huvud taget inte existerade som juridisk person när tiden för att lämna anbud gick ut, anser förvaltningsrätten att Albagården inte kan anses ha haft sådant intresse som medför att bolaget är taleberättigat i aktuell upphandling. Det som Albagården anfört om förvärvet av Tuvelund och korrespondensen med Kommunförbundet föranleder inte annan bedömning. Albagårdens talan ska följaktligen avvisas.

Är e-postmeddelandet den 13 april 2017 ett överprövningsbart beslut och, om så är fallet, har ansökan om överprövning kommit in i rätt tid?

Tuvelund har under den nu pågående överprövningsprocessen anslutningsvis ansökt om överprövning vid sidan av Albagården. Tuvelund gör därvid gällande att det besked som mottagits via e-post den 13 april 2017 är ett nytt tilldelningsbeslut som kan överprövas inom ramen för LOU.

Av EU-domstolens rättspraxis framgår att varje beslut eller agerande från den upphandlande myndighetens sida, vilket har en rättslig verkan och som leverantören anser vara felaktigt och till skada för denne, kan bli föremål för överprövning (se t.ex. EU-domstolens dom i mål C-26/03 Stadt Halle). En förutsättning för att beslutet ska kunna överprövas är dock att ansökan om överprövning kommer in till förvaltningsrätten före utgången av avtals-spärren.

Det är ostridigt att underrättelse om tilldelningsbeslut skickats till anbudsgivarna via TendSign den 22 september 2016. I underrättelsen anges att avtal tidigast kommer att tecknas den 4 oktober 2016. En ansökan om överprövning avseende detta tilldelningsbeslut skulle således ha kommit in till förvaltningsrätten senast den 3 oktober 2016.

Av e-postmeddelandet den 13 april 2017 framgår inte att detta besked utgör en ändring av det tidigare fattade tilldelningsbeslutet på sådant sätt att e-postmeddelandet ska anses innefatta ett ytterligare tilldelningsbeslut i den aktuella upphandlingen. Det framgår inte heller att det tidigare tilldelningsbeslutet är hävt. E-postmeddelandet av den 13 april 2017 är alltså inte ett nytt tilldelningsbeslut som utlöser en ny avtalsspärr och kan inte heller ses som ett annat beslut som kan överprövas av domstol i detta skede av upphandlingen.

Ansökan om överprövning har således kommit in för sent i förhållande till det tilldelningsbeslut som finns. Tuvelunds ansökan ska därför avvisas som för sent inkommen.

Rättens interimistiska beslut

Vid denna utgång ska det interimistiska beslutet inte längre gälla.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 3109/1B LOU)

Anders Mattsson

Ulrika Skogler har föredragit målen.

Bilaga 1

MOTPARTER

1. Bjuvs kommun	mål nr 6657-17
2. Bromölla kommun	mål nr 6658-17
3. Burlövs kommun	mål nr 6659-17
4. Båstads kommun	mål nr 6660-17
5. Eslövs kommun	mål nr 6661-17
6. Helsingborgs stad	mål nr 6662-17
7. Hässleholms kommun	mål nr 6663-17
8. Höganäs kommun	mål nr 6664-17
9. Hörby kommun	mål nr 6665-17
10. Höörs kommun	mål nr 6666-17
11. Klippans kommun	mål nr 6667-17
12. Kristianstad kommun	mål nr 6668-17
13. Kävlinge kommun	mål nr 6669-17
14. Landskrona stad	mål nr 6670-17
15. Lomma kommun	mål nr 6671-17
16. Lunds kommun	mål nr 6672-17
17. Malmö stad	mål nr 6673-17
18. Osby kommun	mål nr 6674-17
19. Perstorps kommun	mål nr 6675-17
20. Simrishamns kommun	mål nr 6676-17
21. Skurups kommun	mål nr 6677-17
22. Staffanstorps kommun	mål nr 6678-17
23. Svalövs kommun	mål nr 6679-17
24. Svedala kommun	mål nr 6680-17
25. Tomelilla kommun	mål nr 6681-17
26. Trelleborgs kommun	mål nr 6682-17
27. Vellinge kommun	mål nr 6683-17
28. Ystads kommun	mål nr 6684-17
29. Åstorps kommun	mål nr 6685-17
30. Ängelholms kommun	mål nr 6686-17

31. Örskelljunga kommun	mål nr 6687-17
32. Östra Göinge kommun	mål nr 6688-17
33. Falkenbergs kommun	mål nr 6689-17
34. Halmstads kommun	mål nr 6690-17
35. Laholms kommun	mål nr 6691-17
36. Hylte kommun	mål nr 6692-17
37. Varbergs kommun	mål nr 6693-17
38. Markaryds kommun	mål nr 6694-17
39. Tingsryds kommun	mål nr 6695-17
40. Lessebo kommun	mål nr 6696-17
41. Uppvidinge kommun	mål nr 6697-17
42. Älmhults kommun	mål nr 6698-17
43. Växjö kommun	mål nr 6699-17
44. Alvesta kommun	mål nr 6700-17
45. Ljungby kommun	mål nr 6701-17

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.** Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-post-adress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Forts. nästa sida

Avtal före laga kraft i vissa mål

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens avgörande har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan fyra förstnämnda lagarna och i 20 kapitlet i de två sistnämnda lagarna.

Ytterligare information

Behöver ni fler upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till förvaltningsrätten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att prövningstillstånd meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster eller lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Vanligtvis får, då kammarrätten inte har fattat något interimistiskt beslut om att upphandlingen inte får avslutas, avtal slutas omedelbart. **I de fall där kammarrätten har fattat ett interimistiskt beslut om att avtal inte får ingås, får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt det interimistiska beslutet.** Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen.
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet.
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd.
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta.
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.